



Dalaj lama na poli v New Delhi k Nehruju

Duhovni in svetni vladar Tibetana, ki se mu je pretekli teden posrečilo pobegniti iz Tibeta v Indijo, je na poti v indijsko prestolnico.

NEW DELHI, Ind. — Dalaj lama se je iz samostana Tawang, kjer je od torka do nedelje počival, napotil proti Teepurju v Asamu, kjer je malo letališče, od koder se bo z letalom popeljal v prestolnico Indije na razgovore z Nehrujem.

Nehru je priznal časnikarjem, da je položaj Indije v vprašanju upora v Tibetu in odnosajev z rdečo Kitajsko več kot težaven. Indija mora gledati na eni strani na svojo varnost, ne more tati naklonjenosti Tibetancem, noco pa se na drugi strani zameriti rdeči Kitajski, ki je njena osrednja vlada je nekaterikrat postavljena pred težko odločitev.

Predsednik indijske vlade je dejal, da Indija ne bo Dalaj lami naložila "nezaželenih omejitev," pa dodal, da je prepričan, da on ne bo podvzel korakov, ki bi škodovali "nam ali njemu."

Odnosaji z rdečo Kitajsko so se poslabšali in utegnejo taki ostati, je priznal Nehru, ki se sicer trudi za "mirno sožitje" in dobro sosedstvo.

Pančen lama na čelu le začasno

Kitajska poročevalska služba trdi, da je 21 let stari Pančen lama prišel v prestolnico Lhaso, kjer je bil slovesno sprejet in kjer je prevzel predsedstvo posebnega odbora, ki nadomešča odstavljeno tibetansko vlado. Poročilo trdi, da bo ostal Pančen lama na čelu odbora samo tako dolgo, dokler bo Dalaj lama "pod pritiskom upornikov."

Pančen lama bo odšel na nacionalni kongres v Peiping. On je znan kot levicár in je tudi član osrednjega kitajskega parlamenta.

Iz slov. naselbin

NEW YORK, N. Y. — Na univerzi Columbia je diplomirala znana koncertna pianistka gdč. Dubravka Tomšič, hčerka vseučiliškega profesorja Ivana Tomšiča iz Ljubljane. Njena mati je doma iz Dubrovnika v Dalmaciji. Dubravka je končala l. 1957 glasbene študije, nato pa socialne vede. Sedaj se pripravlja na vrnitev v domovino.

Znižanje davkov znak bližajočih se volitev

LONDON, Vel. Brit. — Vlada je napovedala veliko znižanje davkov v prihodnjem proračunskem letu. To je bilo mogoče, ker je imela državna blagajna tekom zadnjega proračunskega leta za cel bilijon dolarjev presečka.

Znižanje davkov in napoved raznih drugih ugodnosti naj pridobijo volivce za sedanjo konservativno vlado. Volitve na poveljujejo za jesen.



Vremenski
prerok
pravi:

Deževno in hladneje. Najvišja temperatura čez dan 55, najnižja ponoči 40.

Ameriška pšenica in pakistanske gospodinje

WASHINGTON, D. C. — Nihče nam ne more zameriti, ako ne mislimo dosti, ali je pšenica, ki jo poklanjamo lačnim narodom, ravno po njihovem okusu. Včasih bi pa bilo vseeno dobro, če bi mislili na to. To nam pove primer s Pakistanom.

Pšenica, ki smo jo podarili Pakistanu, spada med takozvano trdo vrsto, ki ni vporabna za vsake vrste hrano. So narodi, ki so navajeni samo na mehko pšenico. Rusi pridelujejo na primer obe vrsti pšenice in izvažajo vsako v svoje dežele.

Iz naše trde pšenice pakistanske gospodinje ne spravijo skup dobrega kruha. Kakor hitro pride iz peči, postane trd kot kamen. Kaj je temu vzrok, za to vprašanje se v Pakistanu očitno ni nihče brigal. Morda bi bil dognal, da tamošnje gospodinje samo ne znajo peči kruha iz naše pšenice. Dejstvo je, da Pakistanci ne marajo naše pšenice in da pakistansko časopisje kar javno poziva vlado, naj ne deli več, kajti pri peki da kamen, ne pa kruh.

Ameriška pšenica je nevarna za tiste, ki se sedaj postijo 30 dni od jutra do večera. Tisti, ki rabijo moko iz ameriške pšenice, morajo po nekaj dneh iti k zdravniku ali pa prenehati s postom, tako piše pakistanski časopis, ki izhaja v angleškem jeziku.

Ike na počitnicah

WASHINGTON, D. C. — Predsednik Eisenhower je včeraj odšel v Augusto, Ga. na svojo običajne dvotedenske pomladanske počitnice.

Odhod predsednika iz prestolnice dokazuje, da se je mednarodni položaj nekoliko umiril in da vlada trenutno ne pričakuje nobenih novih vznemirljivih dogodkov.

Razgovori med Angleži in Egipčani

KAIRO, Egipt. — Tu so se začeli razgovori med predstavnikoma Egipta in Vel. Britanije za vzpostavitev rednih diplomatskih, trgovinskih in kulturnih odnosajev, ki so bili prekinjeni jeseni 1956 v času izraelsko-francosko-angleške vojne proti Naserju.

Sodijo, da bodo razgovori potekali ugodno, ker so vsa vprašanja načelno že bila rešena.

Povratek v stari kraj v — Rusijo — opustili

Pripadniki kanadske verske ločine "sinovi svobode" so opustili misel na selitev v Sovjetijo, čeprav jim je bila Kanada pripravljena plačati stroške.

KRESTOVA, B. C. — V bogatem poljedelskem okraju Kootenay, kakih 200 milj vzhodno od Vancouverja živi ločina duhoborcev, ki je prišla sem pred več desetletji iz Rusije. Del te ločine, sinovi svobode, ne marajo pošiljati svojih otrok v kanadske šole, da jih tam vzgajajo k militarizmu in jih uče izpolnjevati človeške zakone pred božjimi. Prišli so v hude spore z oblastjo in napovedali svojo vrnitev v "stari kraj."

Lani je odšlo v Sovjetsko zvezo posebno odposlanstvo, da poišče primerna nova selišča. Za selitev v Sovjetijo se je prijavilo menda več tisoč članov ločine, ko sta zvezna in pokrajinska vlada obljubili kriti vse stroške. Sedaj so ves načrt nenadno opustili. Izgleda, da so "sinovi svobode" spoznali, da je v Kanadi le več svobode kot pa v komunistični Sovjetiji.

OPOZORILO DOPISNIKOM NENAPROŠENIH SESTAVKOV

Zadnje čase se je po dolgih letih dogodilo, da je nekaj dopisnikov vključilo v besedilo svojih sestavkov grožnje za selitve, če uredništvo ne bi postopalo z njihovimi sestavki po njihovi volji. Kot pri uredništvih vseh svobodnih in neodvisnih časopisov romajo tudi pri nas taki sestavki v — koš. Enaka usoda doleti nujno tudi članke, katerih avtorji zahtevajo dosloven natis besedila, kajti za vsebino časopisa je odgovorno uredništvo, ne pa dopisniki.

Zaradi omejenega prostora in ne morda zaradi pomanjkanja spoštovanja do dopisnikov in njihovih spisov je uredništvo prisiljeno omejiti obseg nenaročenih sestavkov na kvečjemu dve tipkani strani (z drugim presledkom). Ker je vsako krajsanje dopisov kočljiva zadeva, zamera pa več kot gotova stvar, zato tudi večina sestavkov preko določene dolžine ne pride v poštev za objavo.

Vse one, ki žele v listu objaviti kak svoj sestavek, opozarjamo ponovno, da je Ameriška Domovina informativni list, ki se trudi, da bi slovenske ljudi v Združenih državah, Kanadi in drugod po svetu povezala v enoto, ne pa povzročala med njimi nove prepire. Zato tudi načelno ne objavlja polemičnih sestavkov, ki bi slogi med nami škodovali, pripravljeni pa je v zgoraj označenem obsegu objaviti mirno in trezno pisane razprave, v kolikor ni v njih nobenih osebnih izpadov in napadov, o vseh vprašanih, ki zadevajo in zanimajo ameriške Slovence.

Dopisi in sestavki so objavljeni po vrstnem redu, kot prihajajo v uredništvo. To naj upoštevajo zlasti oni, ki so v prihodnosti priteči v zadnjem trenutku s prošnjo, naj bi bilo vendar in "na vsak način" objavljeno še to in to!

A. D.

Tudi v lkovem kabinetu desna in leva struja!

WASHINGTON, D. C. — To ni nič nenavadnega. Vsak predsednik gleda, da dobi v kabinet ljudi različnih nazorov toda z istimi cilji. Kako se delijo člani kabineta, ni zmeraj jasno.

Hrbtenica levega krila je tajnik za delavsko zakonodajo Jas. Mitchell. Nima pa v kabinetu dosti somišljenikov. Zadržuje čase je celo precej njegovih predlogov propadlo, ker so bili preveč "liberalni." Mitchell je radi tega že hotel odstopiti. Zadržala ga je misel, da bi morda mogel kot član kabineta z upornim uspehom nastopiti kot demokratski kandidat za podpredsednika na konvenciji l. 1960.

Desnico v kabinetu vodita glavni poštar Summerfield in tajnik za trgovino Strauss. Straussa demokratje videti ne morejo še iz časov, ko je vodil komisijo za atomsko silo. Nagajajo mu tudi sedaj: senat še do danes ni odobril Eisenhowerjevega dekreta, da bodi Strauss tajnik za trgovino.

Pred nekako dvema meseci se je Adenauer trudil, da bi pripravil za kandidata za predsednika republike Erharda, podkanclerja in gospodarskega vodnika dežele. Erhard je imenovanje odklonil. Kancler je tedaj povedal jasno, da sam za kandidaturu ne prihaja v poštev. Napovedal je, da bo kljub svojim 83 letom še vodil volilno borbo svoje stranke l. 1961.

Na pregovarjanje vodnikov stranke, ki se boje zmed in preprirov, ki bi sledili nenadnemu odhodu Adenauerja iz nemške politike — z nepričakovano smrtjo, se je sedaj "Stari," kot ga Nemci sami imenujejo, odločil za predčasni odhod, ki naj omogoči redno "nasledstvo."

Kot kandidatje za novega kanclerja prihajajo prvenstveno v poštev gospodarski minister in podkancler dr. Erhard, finančni minister Etzel in predsednik parlamenta dr. Gerstenmaier. Vsi trije so poznani vodniki stranke in vsi trije protestanti. Po tihem, nepisanem sporazumu v Krščansko-demokratski stranki mora biti kancler protestant, če je predsednik republike katoličan in obratno. Sedanji predsednik republike dr. Heuss je protestant, Adenauer katolik. Če bo katolik Adenauer predsednik republike, mora biti kancler protestant.

Trdijo, da je Adenauer sprejel imenovanje, ki naj bi bilo razen

DR. KONRAD ADENAUER SE PRIPRAVLJA NA ODHOD

Zahodnonemški kancler dr. Konrad Adenauer je sprejel imenovanje svoje stranke za kandidata za predsednika republike. Volitev bo 1. julija, svoje nove mesto bo Adenauer prevzel sredi prihodnjega septembra. Prevladuje mnenje, da bo z lahkoto zmagal. — Javnost presenečena. Ugibanja o njegovem nasledniku in spremembi v nemški zunanji politiki.

BONN, Nem. — Dr. Konrad Adenauer vodi Zah. Nemčijo od njene ustanovitve pred desetimi leti. S svojo odločnostjo jo je pomagal postaviti na trdne noge in ji pridobiti v svetu ugled in vpliv. Velja za enega najodločnejših in najvstrajnejših vodnikov zahodnega sveta. Njegov vpliv je bil posebno občuten v pripravah za razgovore s Sovjeti. Pri teh razgovorih bo njegova beseda še vedno važna, ker bo dejansko še vedno kancler, torej predsednik odgovorne nemške vlade. Za javnost nepričakovano je dr. Adenauer sprejel predlog vodstva Krščansko-demokratske stranke in se pustil imenovati za njenega kandidata za predsednika Nemške zvezne republike. Predsednik republike je dejansko bolj častno služba kot položaj resnične moči. Ta je pridržana kanclerju.

Pred nekako dvema meseci se je Adenauer trudil, da bi pripravil za kandidata za predsednika republike Erharda, podkanclerja in gospodarskega vodnika dežele. Erhard je imenovanje odklonil. Kancler je tedaj povedal jasno, da sam za kandidaturu ne prihaja v poštev. Napovedal je, da bo kljub svojim 83 letom še vodil volilno borbo svoje stranke l. 1961.

Na pregovarjanje vodnikov stranke, ki se boje zmed in preprirov, ki bi sledili nenadnemu odhodu Adenauerja iz nemške politike — z nepričakovano smrtjo, se je sedaj "Stari," kot ga Nemci sami imenujejo, odločil za predčasni odhod, ki naj omogoči redno "nasledstvo."

Kot kandidatje za novega kanclerja prihajajo prvenstveno v poštev gospodarski minister in podkancler dr. Erhard, finančni minister Etzel in predsednik parlamenta dr. Gerstenmaier. Vsi trije so poznani vodniki stranke in vsi trije protestanti. Po tihem, nepisanem sporazumu v Krščansko-demokratski stranki mora biti kancler protestant, če je predsednik republike katoličan in obratno. Sedanji predsednik republike dr. Heuss je protestant, Adenauer katolik. Če bo katolik Adenauer predsednik republike, mora biti kancler protestant.

Trdijo, da je Adenauer sprejel imenovanje, ki naj bi bilo razen

Iz Clevelanda in okolice

Rojstni dan—

Jutri bo Louis Eckart z 21931 Westport Ave. praznoval 63-letnico svojega rojstva. Cestitamo in mu želimo še mnogo zdravih in zadovoljnih let!

Seja—

Društvo sv. Ane št. 4 SDZ ima nocoj ob 7:30 sejo v navadnih prostorih.

Zadušnica—

Jutri ob 6:45 bo v cerkvi sv. Kristine sv. maša za pok. Francka Habich v spomin l. obletnice smrti.

Cleveland Trust na TV—

The Cleveland Trust Co., ena največjih bank v vsej deželi in največja v Ohio, bo tekom enega meseca uvedla posebno oglašanje na televiziji. Spored pripravljala podpredsednik upravnega odbora I. Sterling.

Vaia za opereto—

Vsi nastopajoči in pevski zbor Korotan imajo vajo nocoj ob pol osmih v Slov. domu na Holmes Ave. za opereto "Mežnarjeva Lizka".

Za bolnike—

Carniola Hive 493L The Mechanics pripravljata za petek zvečer ob osmih v prizidku SND na St. Clair Ave. (vhod z E. 65 St.) "Card party" katere čisti dobiček je namenjen za bolnike. Vsi vabljeni!

Vaja—

Slovenski oder ima nocoj ob 7:30 v Baragovem domu vajo za 2. dej. igre "On in njegova sestra."

Eiffelov stolp v Parizu praznuje 70-letnico

PARIZ, Fr. — Pregovor, da je vse stalno, kar se rodi kot začasno, je našel nov dokaz v 70-letnici Eiffelovega stolpa. Po stavili so ga l. 1889 v čast tabili sedaj predvideni razgovori med Zahodom in Vzhodom v glavnem že končani.

Ko so ga odprli, so morali dostojanstveniki lesti po 1,900 stopnicah na vrh, da so razobesili francosko narodno zastavo. Takrat še niso namreč imeli dvigala za tako visoke stavbe. Stolp je ostal nepoškodovan vključno dvema vojnoma in je najznačilnejši znak za Pariz. Vsako leto ga obišče na milijone turistov.

Nizka življenjska raven v Aziji in Afriki — naj- večja težava!

JERUZALEM, Izrael. — Predsednik vlade Ben Gurion je dejal, da svet trenutno sicer najbolj vznemirja napetost med svobodnim in komunističnim svetom, da pa je dejansko največje vprašanje sveta velikanska razlika v življenjski ravni Združenih držav, Vel. Britanije in drugih zahodnih dežel v primeri z življenjsko ravni Afrike in Azije.

Na smrt obsojena

VENTURA, Calif. — Mrs. Elizabeth Duncan je bila obsojena na smrt v plinski celici, ker je najela dva morilca, da sta ugrabsila novo glavo za medcelinske izstrelke. Preskus se je posrečil.

Če se zgodi nesreča, vam ne more nihče pomagati, če se niste držali prometnih predpisov.

NAJNOVEJŠE VESTI

LONDON, Vel. Bri. — Egiptsko časopisje in radio poročata, da je prišlo v severnem Iraku do novega upora proti vladi gen. Kasema in da so Sovjeti poslali večje število svojih Kurdo v Irak z vsem orožjem, da bi pomagali uporu. V Bagdadu te vesti odločno zanikavajo in trdijo, da so Kurdi, ki potujejo s sovjetsko ladjo "Gruzija" v iraško pristanišče Basra ob Perzijskem zalivu, "povratniki," ki so zbežali iz dežele ob uporu l. 1947.

WASHINGTON, D. C. — Predsednik AFL-CIO G. Meany je napadel ostro gospodarsko politiko Eisenhowerja in zavrnil trditve, da naj bi se število brezposelnih tekom zadnjega meseca za kaj več znižalo.

OKLAHOMA CITY, Okla. — Pri večeršnjih posebnih volitvah so zmagali nasprotniki prohibicije, ki je bila v državi v veljavi 51 let.

CAPE CANAVERAL, Fla. — Tu so izstrelili Thore-Abel raketo preko južnega Atlantika kakih 5.000 milj daleč, da bi prekusili novo glavo za medcelinske izstrelke. Preskus se je posrečil.

— Ameriški pridelovalci sadja in sočivja spadajo med največje potrošnike bakra in svinca.

Ta teden je brezposelnost središče zanimanja

CLEVELAND, O. — Smo že sredi tedna brezposelnosti. Prišel je sam po sebi, brez vsake napovedi, toda mislili so nanj delavski voditelji, politiki in administracija.

Prvi se je oglasil k besedi znani posvetovalni odbor demokratske stranke, ki je v ponedeljek objavil dolgo razpravo o brezposelnosti. Po njegovem je seveda brezposelnost posledica slabe politike sedanje republikanske administracije, ki se bolj brige za izravnavo federalnega proračuna in za boj "proti inflaciji" kot za tiste gospodarske ukrepe, ki naj dvignejo rast našega gospodarstva, zboljšajo položaj našega delavstva in s tem tudi zmanjšajo brezposelnost. Odbor predlaga višjo minimalno mezdno, višjo brezposelnostno podporo, povišanje pokojnin in gospodarsko pomoč tistim krajem naše dežele, ki posebno trpe zaradi brezposelnosti.

Zgani so se tudi demokratski politiki v predstavniškem domu. Socialni odbor predstavniškega doma je začel večeraj z zasliševanjem interesov in strokovnjakov o vprašanju, zakaj in kako naj se zboljša brezposelnost. Dasiiravno se omenjeni posvetovalni odbor in demokratski politiki na Kapitolu ne gledajo lepo, se človek težko izogne sumu, da je bil ta postopek vsaj deloma domnjen: v ponedeljek odborova izjava, v torek začetek zasliševanj. Morda je tudi mogoče, da so člani posvetovalnega odbora objavili nalašč svoje stališče, ako nas na Kapitolu že nočejo zaslišati, bodo pa vsaj morali brati, kar smo napisali o brezposelnosti.

Brezposelnost je že tako važen predmet za javno debato, da tudi delavski voditelji ne morejo izostati. Vodstvo AFL-CIO

je sklicalo za danes v Washington konferenco, ki naj bi se je udeležilo nič manj kot 5.000 brezposelnih delavcev. Kaj bodo na konferenci obravnavali, je vodstvo že vse povedalo v zadnji številki svojega uradnega glasila. Kar je tam napisano, se v bistvu ne razlikuje od tega, kar trdi posvetovalni odbor demokratske stranke. Na konferenco so seveda tudi povabili zastopnike administracije z željo, naj odkrijejo tajne svoje politike o pobijanju brezposelnosti.

Administracija je hitro začutila, kam vleče veter. Ni hotela govoriti brez dobre priprave. Da javnost ne bo preveč nestrpna, je najprvo rekel predsednik Eisenhower, da ima njegova uprava nekaj dobrih poročil v svojih rokah, ki jih bo kmalu objavila. Njegov tajnik za delavske zadeve Mitchell se je izognil zasliševanju pred kongresnim odborom, ki naj bi bilo v torek, zato pa je pripravljen, da bo povedal danes konferenci AFL-CIO, kaj ve in kaj misli o brezposelnosti. Kot uvod je njegovo tajništvo namignilo časnikarjem, da že dolgo let ni brezposelnost v marcu padla tako zelo kot ravno letos. Mitchell bo torej prišel ne zborovanje s številkami, ki bodo nazorno povedale, kako se zna sedanja republikanska administracija vojskovati proti brezposelnosti. Njegova izjava bodo verjetno predmet živahne razprave v naši javnosti še ves ta teden.

Mitchel bo pozneje, morda že prihodnji teden govoril tudi pred socialnim odborom predstavniškega doma. Tam bo verjetno dal odgovor kritiki, ki jo bodo izzvala njegova današnja izjava pri demokratih in delavskih voditeljih.



6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland 3, Ohio

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week in July

Publisher: Victor J. Knaus; Manager and Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Zedinjene države:

\$12.00 na leto; \$7.00 za pol leta; \$4.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Zed. držav:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece
Petkova izdaja \$3.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$12.00 per year; \$7.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months
Friday edition \$3.00 for one year

Entered as second class matter January 6th, 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd, 1879.

No. 69 Wed., April 8, 1959

K debati o upravnih cenah

V angleškem časopisju jih imenujejo "administrirane cene." Izraz jih pove, da so upravne cene plod odločanja posameznih velikih proizvajalcev in ne morda posledica ponudbe in povpraševanja.

Kako se delajo navadne tržne cene, ve dobro vsaka gospodinja, kadar hodi na trg za zelenjavo, sočivje, sadje itd. Kadar je dosti blaga na trgu, se prodajalci zbijajo, da ne bodo mogli prodati svojih zalog, zato jim hitro znižajo cene, da bi privabili tudi take kupce, ki kupujejo samo pri nizkih cenah. Kadar je blaga malo na trgu, mu prodajalci hitro dvignejo cene, ni jim dosti mar za kupce, ki čakajo na nizke cene, vedo, da bodo lahko vse prodali takim kupcem, ki ne gledajo preveč na ceno. Značilno pri tem je dejstvo, da imajo pri dviganju in padanju cen kupci prav malo besede. Redki so primeri, da bi združeno nastopilo proti povišavanju cen.

Kar se godi na malem trgu, se godi na veliko na našem narodnem trgu. Tudi tam določajo cene prodajalci, visoke, kadar računajo na veliko povpraševanje, nizke, kadar se boje, da blaga ne bodo mogli razprodati.

Vendar to pravilo danes ne drži več v polnem obsegu. Že davno so namreč opazili, da skušajo velika podjetja držati cene tudi takrat, kadar ne računajo na hitro prodajo. Do zadnje svetovne vojne se jim je ta prodajna taktika posrečila samo v dobi konjunkturalne. V dobi krize so morala tudi ona popuščati v cenah. Po zadnji vojni se je to spremenilo. Nočejo več znižati cen tudi v dobi gospodarske krize. Prav posebno se je to pokazalo tekom zadnje krize v l. 1957-1958. Dočim se je cena celim skupinam predmetov in pridelkov, zagugala, so cene nekaterim industrijskim izdelkom ostale nespremenjene, akoravno je povpraševanje padlo. Podjetja so rajše omejila proizvodnjo in ostala pri starih cenah, kot da bi jih znižala in ostala pri normalni produkciji.

Tako postopanje je naravno vrglo precej delavcev na cesto in še povečalo brezposelnost. Javnost se je začela jeziti na taka podjetja, ki "upravljajo" svoje prodajne cene brez vsakega ozira na tržni položaj in brez ozira, kam naj gredo odpuščeni delavci za delom. Debata o upravnih cenah se je začela. Zanj je dalo povod tudi par drugih okoliščin.

Upravne cene predvsem vplivajo na to, da se draginja ne znižuje. Kupci se zavedajo, da bodo počasi še rastle, naj pride konjunkturalna ali kriza. Čutijo, da so brez moči, in postajajo nezadovoljni. Njihova nezadovoljnost je tem večja, ker vidijo v vsakem povečanju draginje inflacijo. Ker kupci sami nimajo organizacije, da bi se borili proti draginji in inflaciji, so prevaili to nalogo na javno administracijo. Tako smo prišli do tega, da študirajo vprašanje inflacije, draginje in upravnih cen ne samo poseben gospodarski posvetovalni odbor predsednika Eisenhowerja, ampak tudi par kongresnih odborov, posebno odbor senatorja Douglasa, ki je sam priznan gospodarski strokovnjak.

Zanimanje za upravne cene so dalje poživile priprave na mezna pogajanja v jeklarski industriji. Mezna pogodba v jeklarski industriji poteče 30. junija, do takrat mora biti sklenjena nova pogodba, drugače bomo imeli štrajk, ki bo vznemiril vse naše gospodarstvo. Nanj se pripravljajo unije in jeklarne, pa tudi naša politika. Celó Eisenhower je že rekel, da ne bo ostal brezbrizen do pogajanj.

Jeklarska industrija spada poleg nafte, strojne, metalne, avtomobilske in kemične v skupino "koncentriranih" industriji, to je takih, ki v njih par velikih podjetij odreja cene za vso industrijsko panogo. To ni zanje ravno težka naloga, saj obvladajo do 90% vse proizvodnje na svojem področju in je od njih odvisno na stotisoče kupcev. Samo znana U. S. Steel Co. ima nad 100.000 odjemalcev, po večini tovarni in veletrgovin njene cene vpoštevajo vsa težka industrija. Gospodarsko moč takih velepodjetij se lahko presodi po tem, da ima samo 15 od njih premoženje 60 bilijonov dolarjev. Ako se odločijo, da tekom kriz ne bodo znižavale cen, jim ves ameriški trg ne more blizu.

Javnost ni takim koncentriranim industrijam naklonjena; sumi, da preveč izmozgavajo kupce. Zato te industrije sicer ne znižujejo cen, toda jih ne povišujejo, ako zvišanja ne morejo utemeljiti. Zaenkrat je prišlo že kar v navado, da zvišujejo cene samo takrat, kadar morajo na podlagi novih mezdnih pogodb plačevati višje mezde. Tako imajo vsaj izgovor, da so jih višje mezde prisilile na povišanje cen. To je res, toda samo deloma.

Kdor se briga za potek mezdnih pogajanj med velikim podjetjem in unijami, hitro ugotovi, da se zastopniki podjetja in delavstva sicer pošteno spoprijemajo, toda da se končno vendar le sporazumeje. Sporazuma so vsi veseli, delavci in podjetja, kajti napravili so ga na račun — konsumenta! Podjetja vkalkulirajo nove mezde v nove cene in pri tem ne pozabijo na povišanje svojega dobička, konsument naj jih pa plačuje! Mezna pogajanja so torej pogajanja, ki se jih

ne udeležuje ravno tsiti, ki nosi končno stroške sporazuma, to je kupec. Je torej v njih, recimo kar naravnost, nekaj normalnega in nekaj hinavščine. To so poznavalci mezdnih pogajanj že davno ugotovili, toda proti združeni fronti unij in podjetij ne morejo in ne smejo z besedo na dan.

Zdi se pa, da se naša javnost počasi zaveda, da v mezdni pogajanjih nekaj ni v redu. Začela jih je spoznavati po njihovem sadu: upravnih cenah. Že v senatu so začeli napadati sistem upravnih cen in senatorji so že stavili predlog, naj pridejo mezde in cene pod neke vrste javno kontrolo. Kar je treba predvsem kontrolirati, je način, kako velepodjetja preračunavajo svoje cene. Pri tem vprašanju vzroji velepodjetniki, kajti trdijo, da je tajnost kalkulacije ne samo njihov privilegij, ampak tudi stebel svobodne iniciative in s tem tudi svobodnega gospodarstva.

Značilno za naše razmere je dejstvo, da jih unije radi tega ne napadajo in skušajo "razumeti" podjetniško stališče. Za tako unijsko stališče je precej merodajna tudi okolnost, da bi pri kontroli kalkulacij prišlo v debato tudi delavske mezde in da bi se v tem slučaju unije morale boriti z javnostjo na strani podjetnikov. V tako javno tovarišijo pa nočejo iti v nobenem slučaju.

Upravne cene bodo torej dale priliko za ostre debate v politiki in gospodarstvu, kar je prav, kajti konsument gotovo ni dolžan, da požre vse, kar mu skuhamo delavski in podjetniški interesi. Počasi bo že prišlo tudi njegovo stališče do prave veljave.

Lasallski glasovi in odmevi

(Piše Matevž iz "Sunny Spot City-a")

La Salle, Ill. — Za nami je zima, dasi tu in tam še kak dan pokaže svoje mrzle zobe, kakor da hoče, da ne pozabimo, da se še ni "izdihala" niti ne "izrabila," ampak da le odhaja na svoje običajne počitnice na sever. Martina, potem bo nam začela zopet kazati svoj neprijazen obraz. Taka je ta starka, s katero so imeli velike težave naši predniki tu na zemlji, smo jih imeli in jih imamo mi sodobniki in jih bodo imeli še prihodnji rodovi, vse tja dokler se bodo ljudje vozili z materjo Zemljo po vsemirju. Tako je bilo, tako je in tako bo.

Po koledarjih je pomlad tu. Nekaj toplih pomladnih dni smo že imeli. Vrtovi in livade okrog nas zelene. Nabiramo že regrat, to je tisti, ki je nam regrat priljubljena jed. Drugi, ki pa na take jedi niso navajeni si pa mislijo, le kakšni ljudje so to, da ta plevel nabirajo. Mnogi ne vedo za kake namene ga nabiramo in ko se jim na vprašanje pove, da je regrat izborna "solata" in to zraven še zdrava, se čudijo, da se sploh kdo med ljudmi še dobi, da tak plevel rad je.

Moj sosed Jože pravi takim, ki se za regrat ne zanimajo in ga ne "obrajta" kot dobro zdravo jed, da so to "ameriški keksarji," ki bi samo kake sladke "cake" jedli in se obližavali. On pravi:

"Keksi so za sladojedce, pa za muhe in ose . . . Pred me pa postavi skledo po slovenskem načinu pripravljene gragrate pa dobro kranjsko klobaso, pa ne menjaj za nobeno cesarsko jed."

Tako Jože. Paše mu in vso pravico ima, da hvali to, kar mu paše in kar ima rad.

Po višjih krajih, kjer je zemlja že osušena, farmarji že orjejo in obračajo zemljo. Po nižavah ob reki Illinois pa še marsikje stoji voda in ta bo morala preje odteči, zemlja se osuši, da bo mogoče orati in sejati. Pa po nižavah itak ne sadijo koruze preje nego tekom junija. Včasih celo še okrog 4. julija, kadar povodnji dolgo nagajajo pomladi.

* DOGODKI PRI NAS IN DRUGOD. — Havaji v Tihem morju so postali petdeseta zvezna država v Uniji Združenih držav. Lansko leto Alaska, zdaj Havaji. Rastemo. Sicer sta obe deželi bili pod našo upravo že dolgo, zdaj pa bosta samostojni državi v Uniji Z. D., kakor so ostale države na našem kontinentu. Volili bodo svoje politične predstavnike, kovali sami svoje zakone za svoje lokalne potrebe, itd. V Uniji Z. D., pa sodelovali, kakor ostale naše države.

Pred nedolгим sem se srečal z nekim koroškim rojakom in mi je pripovedoval, kako mu poročajo od doma, da tamkaj zopet avstrijski Nemci postrani gleda-

Ta spomenik bo dolgo dolgo pripovedoval našemu mestu, o kolici in državi: To je delo delavnih Slovencev.

* NESREČ IN NEZGOD je bilo tekom zimskih mesecev tu in po okolici veliko. Temu so prispevali številni snežni viharji, poledenele ceste in pota s svojimi ovinki in klanci po teh krajih. Veliko auto voznikov se je smrtno ponesrečilo. Poročila zavarovalniških družb pravijo, ki so morale izplačevati kritja za nezgode, da toliko nesreč že dolgo ni bilo, kakor zadnje zimske mesece.

* DELAVSKE RAZMERE so pri nas približno, kakor po drugih krajih. Nas starih Slovencev, kolikor je še se toliko ne tičejo, ker smo vsi že na pokojnini. Mladi so večinoma zaposleni in pa, če kateri teh delo zgubi si hitro pomaga, gre v druga mesta za kruhom. Včasih so daljave ovirale delati v oddaljenih krajih. Zdaj z auto daljave premagajo in mnogi so, ki se vozijo dnevno od 15, 20 in 50 milj daleč na delo.

Gradbena dela so seveda tekom zimskih mesecev počivala.

V Peru pri "Star Union" pivo-varni je še lani nastala stavka, ki še vedno ni izravnana. Kakih 50 do 60 delavcev je prizadetih.

Cementne tovarne dobro obratujejo. Posebno "Lehigh Cement Co." dobro obratuje. Tekom leta 1958 je naredila družba za \$76,052,000.00 businessa. Družba zaposluje okrog 735 delavcev. Plače so nekako povprečno od \$1.11 do \$2.19 na uro, za nadurno delo pa posebej.

Dovolj za danes, pa še drugič kaj.

BARAGOV DOM
BOG NAROD DRUŽINA

Cleveland, O. — Vsak četrti človek ima raka. Strašna ugotovitev. Strašna posebno še zato, ker zdravniška veda še do danes ni ugotovila sredstva za njegovo ozdravitev, če je pravi trenutek zamujen.

Prosvetni odsek BD je naprosil zdravnika g. dr. Maksa Raka, naj bi prišel med rojake in jim iz svojega zdravstvenega znanja, odnosno zdravniške prakse kaj povedal o tej zahrbtni bolezni, G. dr. Rak je sicer mlad zdravnik, toda zelo prizadeven. Dobro je znan zlasti rojakinjam, ki se zbira okrog Gospodinjkega cdeksa BD. Preteklega pol leta je pri kuharskem tečaju imel 6 predavanj o zdravstvu v gospodinjstvu. Predava pa tudi pri kuhar, tečaju, ki se sedaj vrši.

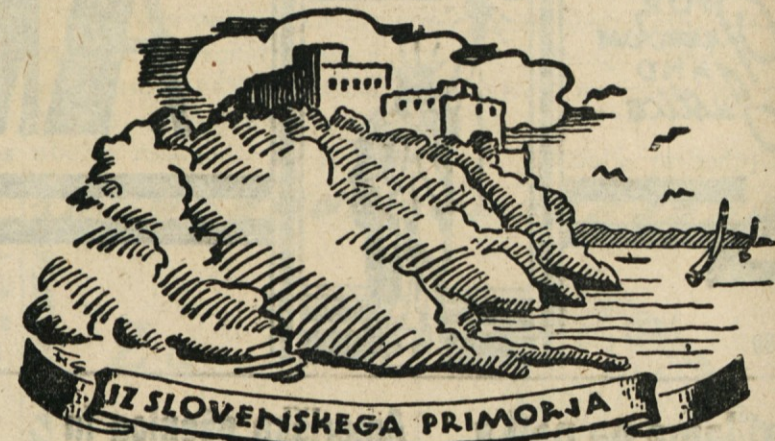
Za predavanje o raku prih. nedeljo pop. ob pol štirih nam je g. dr. Rak sam oskrbel zdravstveni film; pa tudi sicer je mnogo pripravil, da bo njegovo predavanje kar se da zanimivo in uspešno. Vstopnine ni, dobrodošlo bodo pa sprejeti prostovoljni prispevki za pokritje stroškov. K predavanju toplo vabimo vse rojake, moške in ženske, saj gre za naše telesno zdravje, ki je eden izmed največjih božjih darov.

"Slavčki" bodo peli!

Cleveland, O. — Mladinsko pevsko društvo "Slavček" priredi koncert slovenskih narodnih pesmi v nedeljo, dne 17. maja t. l., ob štirih popoldne v novi dvorani pri Sv. Vidu.

Skozi dve in pol leti svojega obstoja si je društvo pridobilo mnogo prijateljev in poslušalcev. Zbor se je udeleževal skoraj pri vseh slovenskih prireditvah. Svojo pesem ni podal samo Slovincem v Clevelandu, ampak jo je ponesel tudi v Toronto, Kanadskim Slovincem in celo Amerikancem v Novelty, Ohio. Prijetno nam tudi poje pri Sv. Vidu pri osmi sv. maši.

Ta koncert je "Slavčkov" prvi samostojni nastop. Člani in članice se pridno pripravljajo nanj, vstrajni pevovodja Miodrag Savernik pa se trudi, in vlaga svoj



Priziv zavrtnj

Prizivno porotno sodišče v Trstu je zavrnilo priziv 7 ške-dencev, ki jih je avgusta 1956 porotno sodišče obsodilo na več let ječe, štiri kar na 20 let, ker da so bili v maju 1945 med neko demonstracijo krivi smrti Italijana Aleccija. Prizivno sodišče je sodbo potrdilo, čeprav je v londonskem sporazumu določeno, da ne bosta podpisnici preganjali nikogar zaradi sodelovanja v borbi za državno pripadnost Trsta. Zagovorniki obtožencev so napovedali priziv na kasacijsko sodišče.

Jugoslavlani so bili zmerni

Mešani italijansko-jugoslavlanski odbor, ki v smislu londonskega sporazuma od časa do časa obravnava položaj slovenske manjšine v Italiji in italijanske v Jugoslaviji je na letošnjem zasedanju urejal največ vprašanje italijanskega šolstva v Jugoslaviji in dvojezičnosti tam in v Trstu. Jugoslavija je obljubila zamenjati domače učitelje v italijanskih šolah v Istri z Italijani, uvesti italijanske oddelke na učiteljsku na Reki in vzpostaviti vse italijanske otroške vrte, kot so v londonskem sporazumu določeni.

Italijanski zastopniki so se izjavili, da so bili Jugoslavlani pri razgovorih umirjeni in ne posebno zahtevani. Izgledalo je, da nočejo zaradi vprašanja narodnih manjšin tvegati poslabšanje odnosov med obema državama.

prosti čas, da bi koncert čim lepše uspel. Res, prijetno hočejo presenetiti občinstvo in ga s tem zanosom gotovo tudi bodo!

Prihranimo si torej nedeljo, 17. maja, da se udeležimo koncerta "Slavčka"!

Anči Sodja.

Slovenščine se je naučil
v - vojaški šoli

Cleveland, O. — Pred časom smo že napisali, da poučujejo v šoli za jezike naše armade v Monterey tudi slovenščino. Trenutno je tam menda kar pet učiteljev za našo materinščino. Pred nekaj leti nas je iznenadil v uradu mlad zamorski fant, ki je vstopil in začel lepo slovensko govoriti. Ko smo ga vprašali, kje se je naučil, nam je med smehom povedal, da je bral redno "Ameriško Domovino" v Kaliforniji v — vojaški šoli za jezike.

Sedaj se nam je oglasil še neki drugi učenec in naročil list s poljskim, da noče pozabiti jezika, ki se ga je naučil. Piše, da je do časa, ko je zapustil vojaško šolo za jezike, užil dosti veselja v razgovoru s Slovenci in v tej deželi in v Evropi, čeprav še ni imel sreče, da bi bil obiskal samo Slovenijo.

Naša domovina Slovenija leži v važnem kotu Evrope, preko nje vodijo pota v Italijo in iz Italije v Podonavje, na Balkan, pa tudi proti Dunaju. Napoleonove vojne nam njen pomen prav posebno jasno pokažejo.

AD.

Pomoč za gobavce

Nemški škofje so prosili svoje vernike, naj v postnem času doprinesejo vsaj eno žrtev v korist gobavih bolnikov po svetu.

V pastirskem pismu pravijo med drugim: Brezbožna vlada in diktatura sta za dvajset let odtrgali Nemčijo od ostalega sveta. Sedaj so spet vsa vrata in okna v svet odprta. Pokažimo, da to ni bilo zaman.

Prizadevali so se, da bi olajšali prehod preko meje na ta način, da bi bilo mogoče z obmejno pro-pustnico potovati na jugoslovanski strani od Ljubljane, na italijanski pa do Benetk.

Tržaški radio dobi lastno
palaco

Osrednje vodstvo italijanske radio-televizije je sklenilo sezidati za svojo tržaško postajo nov sedež v bližini onega, ki je lani tik pred božičem pogorel. Verjetno bo v novem poslopju dobila svoje prostore tudi slovenska radijska postaja v Trstu.

Žalostna smrt

Slovenski frančiškan p. Friderik Kosič iz župnije blažene Device v ulici Rosetti v Trstu se je na svojem novem motornem kolesu napotil k svoji 81 let stari materi v ulici Rovingo. Ko se je vračal, se je v ulici Istria zadel v težak tovorni avto in padel pod kolesa, kjer je obležal mrtve. Pokojni se je rodil v šmarjah nad Koprom in je bil posvečen v duhovnika l. 1932. Bil je več let misijonar na Kitajskem, od koder se je vrnil v domovino l. 1952, tri leta po tem ko so oblast prevzeli komunisti.

Blizu milijardo za šole na
Goriškem

Ministrstvo za javna dela se je sporazumelo z ministrstvom za vzgojo in odobrilo 972,000,000 lir za gradnjo in popravila šolskih poslopj na Goriškem. V narških vključenih 19 občin s skupno 42 šolskimi poslopji za otroške vrte, osnovne, tehnične in industrijske šole ter liceje. Fonekod bodo šolska poslopja šele zgradili, drugod pa le prenovili. Od slovenskih občin bo dobila od tega sklada le števerjanska občina 1,800,000 za šolo na Valeršcu.

Jugoslovanske kokoši zopet v
Gorici

Zaradi kokoške kuge so oblasti pred časom prepovedale uvažanje perutnine in jajc v Gorico. Sedaj so v Jugoslaviji cepili večje število kokoši in bolezen odpravili. Jugoslovanske kokoši in jajca so se zopet pojavila v večji množini na tukajšnjem trgu.

Brezbriznost red rudarji v
Rajblju

Rajbljski rudarji so morali v zadnjih letih večkrat stavkati za obrambo svojih pravic. Stavka l. 1957 je trajala preko dva meseca in močno razgibala ne samo rudarje, ampak vso javnost. Sedaj se je vse to vneslo in celo rudarji sami kažejo le malo zanimanja za svoje unije. Preje je pobiralo članarino za nje podjetje samo s tem, da jo je pridržalo od plače. Po zadnji veliki stavki tega ni več, zato je tudi dober del rudarjev enostavno prenehal plačevati članarino in unijo zapustil. To je posebno občutno pri neodvisni uniji, med tem ko se komunistično-socialistična še kar dobro drži.

Pristaniško delavstvo v Trstu
protestiralo

Tržaški pristaniški delavci so vzpizorili pretekli mesec protestno manifestacijo, po mestu. Iz pristanišča so se podali v mesto in zahtevali od vlade, naj poskrbi za povečanje prometa v pristanišču. Ta je v zadnjih letih očito nazadoval, kar ima seveda neugodne posledice tudi za pristaniške delavce.

Nova cesta v Gorici

V Gorici so začeli graditi novo cesto, ki bo vezala blok pri Rdeči hiši s Tržaško cesto. Stroški bodo znašali 107,000,000 lir. Z novo cesto bo mestni promet zelo olajšan, ker se bodo tovrni avtomobili iz Jugoslavije lahko mestu umaknili.

Naše gore list

SODOBNA POVEST

Odhajal je tudi Skot — po vsem ne pričakovano. Čiver mu je pisal, da ga opravki kličejo v Kalifornijo, na Havaje in Japonko, kamor pa ne bi maral potovati sam. Ga ne bi mogel Mendel spremljati? Nihče ne bi mogel vedeti, ali ni morda uganil, da bi bil take poti Mendel prav zdaj potreben. Kajti Čiver je imel neverjeten dar, da je položaj kar zavohal. Morda je izvohal tudi tega. Kdo naj bi to vedel?

Tako sta vzela slovo oba, Lorna je pustila Kejpa in morje za seboj in se obrnila v hribe.

Bilo je pozno popoldne in zrak je dišal po jeseni, ko je prišel skripajoč voz ponjo na kolodvor, zdaj pa ropotal po ozki poti in začel plezati proti farmi. Orehovo listje je že postajalo zlato, javor temnordeč, somrak zgodnje jeseni pa je zastiral bele hiše po dolini, košate rdeče hleve in šahovsko desko pokošeni polj, zastiral z meglo, sinjo ko belportsko morje. Vrhovi daljnih gora so bili rožnati in sijaju sončnega zahoda in škrlatne sence so se kradle na njihova prostrana pobočja in jih hitele zavijati v skrivost.

Vlažni večerni dih je iz lesov vonj po praproti, mrmanje nevidnega potočka in komaj slišni napev pojočega vrbca.

Lorna je željno opazovala sleherni krivino ceste in se že vnaprej veselila znanih prizorov. Še je vedela, kje v šopih visijo grozdi divje vinske trte, izzorili ob toploti kamnatega zidu; kje stoji gručica brez in njihova srebrna debela blestijo v pojeajoči luči; natančno je poznala kraj, kjer sta s Holjem zavetju ameriške jelke pogosto trgala klintonije pisani trillium in spomladni vijolice. Celo orjaške smreke je se spominjala, ki jo je strela odrila in je zdaj gola stala na ozadju neba le še kot ljub kažipot.

Nato se je visoko vrh griča pokazal dom, ki ga je ljubila. Peter, z Ajaskom za petami, je ginal s paše Moli in Doli. Slišala je, kako sta zdaj pa zdaj zamukali, ko sta se prebijali preko travnatih gričkov in brinje in prišli na uhojeno stezo.

Skozi pritrlična hišna okna je sijala luč, od odprtega hleva pa je prihajal vonj po senu.

Videti je bilo, da je Germana ljubila cvetlice, kajti ob vrtni stezi, obloženi s kamenjem, so cvetele astre in pozni cvetovi floksa.

Voz je zaropotal preko neravne jase in obstal pred vrtnimi vrati. Koleta je odprla kuhinjska vrata in prišla smehljaje sprejemati gosta. Njena katunasta obleka je bila čista in prepasana je bila z velikim belim, pravkar zlikanim predpasnikom.

"Dobila sva vaše pismo, Mis Njukam, in sva vas pričakovala," je rekla. "Stopite noter! Bo že Peter znosil prtljago. Je kar hladno noč. Pa je na ognjišču ogenj in večerja bo tudi kmalu kuhana."

Dom! Po tolikem času vendarle dom!

Kako zapeljivo diši juha, pa tudi koruzna pogača, ki jo Koleta jemlje iz peči.

Lorna je obstala in se malo ogledala.

Nič se ni spremenilo, vsaj nič važnega ne. Hiša s starinskim zidnim papirjem in široko stopnišče, velika družinska soba, ki sta zaradi nje žrtvovala običaja, da bi si delala posebno obednico, zamrežena veranda na zapadu — vse je še tako ko nekoč.

Germana je kajpada imela francoski okus in je zato nekaj slabših kosov pohištva pregnila s pisanim katunom, a luč z ognjišča je Lorni kazala, da so barve

dobre in vzorci okusni.

"Najbrže bi večerjo radi kar takoj, Mis Njukam, ali ne? Gotovo ste lačni."

"Res sem lačna. Hitro se bom malo umila. Katero sobo pa naj —"

"Prepuštila bom kar vam. Vse so sveže in pripravljene. Jaz in Peter imava sobo v stranskem krilu, ker je bližja Andrejkovi. Mr. Grejsen je dejal, da bo tako najbolje."

Lorna je prikimala.

"Andrejček najbrže že spi."

"Res je. Mr. Grejsen ga je spravljal v posteljo ob petih, zato se tu jaz držim te navade. Bolje je, če se držiš nekega reda, zato ga tudi noč nisem pustila dlje pokonci. Fant se utruja."

"Res je mnogo bolj pametno. Stopila ga bom pogledat, ko pridem v nadstropje."

"Dobro je, mis. Ali poznate pot?"

"Da, hvala. Mislim, Koleta, da bi si izbrala južno sobico za goste, dokler bom tu."

"Že dobro, mis. Je prijazna in ima lep razgled. Odgrnila bom posteljo in vam prinesla tople vode."

"Hvala vam, a ni potrebno. Bila sem tukaj že poprej in si sama lahko postrežem."

"Res ste bili? S Petrom sva tudi bila takega mnenja. Sklepala sva iz vašega pisma, da ta kraj najbrže poznate. Preden sva se pripeljala sem iz Vermonta, nama je Mr. Čiver natančno popisal pot. Sama bi je nikoli ne našla."

"Res živimo precej vstran od velikih cest. Pa nam je prav zato še bolj všeč."

"Mi?"

"Mr. Grejsen je na nek način moj sorodnik," je zardela Lorna in hitela popravljati, da se je tako zagovorila.

"A tako! Torej zato poznate hišo tako dobro. Le škoda, da ga ni doma. Njegovo ženo so ne pričakovano poklicali v Francijo, ker je zbolela njena mati, je povedal Mr. Čiver, in ker je koga potreboval, da popazi na hišo, dokler se ne vrne, sva prišla semkaj midva. Mr. Čiver zelo visoko ceni Mr. Grejsena. Zdjaj pa uboga ženska še v letalo ni stopila in že jo je zadel tak nesreča. Bog se nas usmili! Kako negotovo je življenje in kako zapleteno! Kar ne morem si misliti, da bi takle ubog črvice mogel tako zgodaj postati sirotka. Kar ne moreš razumeti, zakaj naj bi na nedolžno stvarco brez krivde padel tako hud udarec. No, pač ne razumemo božjih potov. Veseli me samo to, da sva mogla s Petrom priti semkaj, ker res ne vem, kaj bi počel Mr. Grejsen, če bi se naju ne bilo. Tako pa zdaj kar lepo skrbiva za vse, dokler ga ne bo nazaj. Seveda vselej ne veva, kaj bi bilo najbolje, kajti ni nama mogel dati navodil; a zdaj ste vi tu in nama boste lahko svetovali. Kar povedati nama boste, kaj bi bilo potrebno in bova rade volje storila po svojih najboljših močeh. Zelo naju bo veselilo, če bo ob svojem povratku našel vse tako, kakor si želi."

"Vse opravljata izvrstno, Koleta. Saj je vse tako lepo v redu, kakor bi bilo iz škatlice vzeto. In vendar ni lahka stvar, kar tako pasti v tujo hišo in poznati vse navade. Prepričana sem, da bo Mr. Grejsen zelo zadovoljen, ko pride nazaj."

Lorna je Koleti pokimala in odšla v nadstropje.

Kako naravno se ji je vse zdelo in kako si je oddahnila, da je končno bila sama!

Po prstih je stopila v Andrejkovo sobo. Spal je, debelušno roko držal nad glavo, šop žolčnih kodrov je ležal na blazini.

Jože Grdina:

Epilog k pisanju "Po Vzhodu in Zapadu"

Za bitko pri Kumanovu je bil boj za Prilep, ki se je nadaljeval pri Bitolju. Zekki paša, eden najboljših učencev nemškega generala von Goltza, ki je bil instruktor turške armade je, da opere čast turške armade ter porazi Srbe zbral vso turško makedonsko vojsko pri Bitolju. Bitka je trajala tri dni in šele četrty dan so Srbi zlomili turško silo ter zmagali; Zekki paša je moral bežati. Poročilo o tej bitki je dobesedno navedeno v knjigi "Vojska na Balkanu" na strani 192 in se glasi:

"V ponedeljek se je boj z vso ljutostjo nadaljeval. Turki so imeli veličastne izgube, udali so se popoldne ob pol treh, dne 18. novembra 1912. Srbska zmagala je bila sijajna, turški poraz popoln Sedan. Po strašnem porazu pri Bitolju, so bežale turške čete na vse strani. Prestolonaslednik Aleksander je tudi v tej bitki kakor pri Kumanovu osebno vodil borbo in se izpostavljajal najhujšim nevarnostim. V slovesnem pohodu je po zmagi

Čustva so se ji mešala ko je takole gledala otroka francoskega dekleta, in nenadoma ji je zalil val grenkobe. No, saj je vendar tudi Holjev otrok — njegov prvorojenec in zdaj brez matere. Narahlo mu je z oedejo pokrila ramena ter ga poljubila.

Stopila je skozi vežo, a se na pragu Holjeve sobe ustavila in pogledala vanjo. Na sredi pisalnika pod staromodnim zrcalom je stala fotografija, ki jo je imel s seboj v vojni. Začudila se je, da jo ima tukaj, saj vendar ima še druge, ta pa je odgrnjena, zbledela, ima strgane vogale ali je brez njih, in zato čisto nič ne spada med to pohištvo. In stisnilo se ji je grlo, ko jo je gledala. Mislija je na Skoto, na Holija, na Germano nase, in na žalost, ki je vse zajela v svoje zapletene zanke. Skušala se je spomniti, kako neki je, če je kdo tako mlad in brezskrben ko ženska na tej sliki.

Zdjaj se je čutila za stoletja starejšo.

In vendar: ali bi hotela zamenjati bližnjo preteklost in skrivne negotovosti bodočnosti za vedrino tehle neskaljenih dekliških let?

Od tistih let naprej je živela, spoznala bolečino, osamljenost, obup, a zdaj tudi ve, kaj je ljubezen, česar v tistih davnih dneh ni. Življenje se je poglobilo, postalo bogatejša in pomisliti, da bi takle ubog črvice mogel tako zgodaj postati sirotka. Kar ne moreš razumeti, zakaj naj bi na nedolžno stvarco brez krivde padel tako hud udarec. No, pač ne razumemo božjih potov. Veseli me samo to, da sva mogla s Petrom priti semkaj, ker res ne vem, kaj bi počel Mr. Grejsen, če bi se naju ne bilo. Tako pa zdaj kar lepo skrbiva za vse, dokler ga ne bo nazaj. Seveda vselej ne veva, kaj bi bilo najbolje, kajti ni nama mogel dati navodil; a zdaj ste vi tu in nama boste lahko svetovali. Kar povedati nama boste, kaj bi bilo potrebno in bova rade volje storila po svojih najboljših močeh. Zelo naju bo veselilo, če bo ob svojem povratku našel vse tako, kakor si želi."

"Vse opravljata izvrstno, Koleta. Saj je vse tako lepo v redu, kakor bi bilo iz škatlice vzeto. In vendar ni lahka stvar, kar tako pasti v tujo hišo in poznati vse navade. Prepričana sem, da bo Mr. Grejsen zelo zadovoljen, ko pride nazaj."

Lorna je Koleti pokimala in odšla v nadstropje.

Kako naravno se ji je vse zdelo in kako si je oddahnila, da je končno bila sama!

Po prstih je stopila v Andrejkovo sobo. Spal je, debelušno roko držal nad glavo, šop žolčnih kodrov je ležal na blazini.

na čelu svoje armade korakal v Bitolj, ki šteje 50.000 prebivalcev raznih narodnosti. Sprejem je bil veličasten! Zvonovi so zvonili, prebivalci so prestolonaslednika osvoboditelja in njegovo vojsko obsipali s cvetjem. Razlegali so se navdušeni kliki: Živio kralj Peter in prestolonaslednik! Živela srbska armada!

Tako so poročali o bitkah Srbov ter vodstvu prestolonaslednika Aleksandra tedaj in o teh bojih balkanskih zaveznikov, tako o Srbih kakor o prestolonasledniku Aleksandru je pisal tudi profesor Bezenšek v Koledarju družbe sv. Mohorja za l. 1914. Danes o tem nekateri nič radi ne slišijo, zlasti ne o kakih uspehih tedajnega prestolonaslednika Srbije, poznejšega Jugoslovanskega kralja Aleksandra ter skušajo te boje zlasti pa vodstvo pokojnega kralja izmisliti po svoje in se pri tem izgovarjajo na bojno srečo. Je že res, da je poleg zmognosti in junaštva tudi sreča, pa je prav tako res, da je prav tako lahko bojna nesreča, kakor kaže sledeči dogodek.

Tedaj, ko so Srbi pod poveljstvom prestolonaslednika Aleksandra sekali po Turkih, so bojevali junaški boj tudi Bolgari. General Tošev je, da izvojuje slavno zmago nad Turki, operiral tako previdno, da je v tem boju od enega samega polka, ki je štel 4000 mož, ostalo samo 70 mož. Po tem strahotnem porazu stopi car Ferdinand k Toševu in mu potrga z ramen epolete — okraske generala — Tošev stopi par korakov v stran seže po revolver ter se na mestu ustrelil. Če bi Toševu uspelo, to bi bil eden največjih generalov v Balkanski vojski, ker mu je izpodletelo, se je od sramote ustrelil, dočim je Aleksander uspelo ter je zmagoval pripeljal domov svojo vojsko in to ne le iz balkanske, ampak tudi iz svetovne vojne, kjer so bili poraženi Avstrijci in nazadnje tudi Nemci.

Ker je bil Aleksander dober poveljnik, je bilo meni zelo žal, ko je postal žrtev atentata. Ni vsak za poveljnika ali generala, pa naj ima še tako visokodonec naslov in razne vojaške čine, ampak kako se na bojevanje razume. Kaj je dober in zmogen poveljnik, smo videli na Koroškem. Dokler ni bilo tam reda in pravega vojaškega vodstva, so Jugoslovani le bežali, ko je pa prišel tja general Smiljanič, ki se je na vojskovanje razumel, so pa Avstrijci bežali. Tako je, če je zmogen poveljnik, ki je sreča za vojake ter blagoslov za državo.

Gorje pa vojakom in državi, kjer zmognega poveljnika ni, tam je vojaštvo kakor telo brez glave: vojaki so že v naprej zapisani nečastnemu porazu in gotovi smrti, kar nam najbolje svedoči tisti brezglavi boji v Jugoslaviji, ki so bili zaključeni z na hrbtu zvezanimi rokami ter strelom v hrbet. Tisoči slovenskih fantov, katere so postrelili v Kočevskem rogu in Teharjih kakor izdajalce, — če tudi so bili resnični junaki, — bi vedeli povedati, kaj je nezmožen poveljnik. Če bi imeli zmognega poveljnika, bi se gotovo vsa stvar drugače zasukala, kot se je. Pravi zmogni in resherojski poveljnik bi se vse drugače obnašal ter ukrenil tako, da bi ti fantje prišli iz teh bojev zmagoviti in le v najlažšem slučaju, bi morda padli do zadnjega moža na bojišču; nikakor pa ne z na hrbtu zvezanimi rokami. — Kaj takega more dopustiti le poveljnik, ki se na vojskovanje ne razume in je morda povrh tega še — izdajalec.

Še poudarim: Naj reče o kralju Aleksandru kdo tako ali drugače, dober poveljnik je bil in njega je kruto pogrešala Jugoslavija ob njenem najbolj usodnem trenutku. Da je tako, pričata balkanska in svetova vojna, predvsem pa Srbija sama. Tako majhna država, pa je izšla tako zmagovito iz dveh zaporednih vojn, ko se je borila na življenje in smrt proti Turčiji in Avstriji. Ti sta obe podlegli, Srbija pa je iz teh bojev izšla zmagovita. To je golo dejstvo.

Za vse to pa čast srbskemu vojaku ki je bil v bojevanju pravi vitez, če tudi v opankah; še prav posebej pa čast generalom in poveljnikom te male, a hrabre armade in med njimi zavzema častno mesto pokojni kralj Aleksander.

Po navodilu dunajskega prosvetnega ministrstva je bil pred časom tudi v Celovcu sestavljen poseben odbor, ki ima nalogo zbrati ljudske pesmi, njihove napeve ter drugo tovrstno narodno gradivo na oKoroškem. Predsednik odbora je prof. Anton Anderluh. Skrb za zbiranje in varovanje tozadevnega slovenskega narodnega blaga v deželi je prevzel prof. dr. France Cigan. Lepa in odgovorna dolžnost! Prof. dr. Ciganu k temu čestitam!

Prof. dr. Fr. Cigan vodi med drugim tudi dijaški pevski zbor na celovski slovenski gimnaziji, ki smo ga imeli priliko slišati nekajkrat že tudi pri naši clevelandski nedeljski radijski oddaji ob 9. uri dop. Sicer pa je prelepe v mohorskem slovenskem dijaškem konviktu, v Celovcu. Na dunajski univerzi je opravil študije zlasti tudi iz cerkvene glasbe. V lepi meri se je že tudi uveljavil kot slovenski skladatelj.

Odlična naloga dr. Franceta Cigana

Po navodilu dunajskega prosvetnega ministrstva je bil pred časom tudi v Celovcu sestavljen poseben odbor, ki ima nalogo zbrati ljudske pesmi, njihove napeve ter drugo tovrstno narodno gradivo na oKoroškem. Predsednik odbora je prof. Anton Anderluh. Skrb za zbiranje in varovanje tozadevnega slovenskega narodnega blaga v deželi je prevzel prof. dr. France Cigan. Lepa in odgovorna dolžnost! Prof. dr. Ciganu k temu čestitam!

Prof. dr. Fr. Cigan vodi med drugim tudi dijaški pevski zbor na celovski slovenski gimnaziji, ki smo ga imeli priliko slišati nekajkrat že tudi pri naši clevelandski nedeljski radijski oddaji ob 9. uri dop. Sicer pa je prelepe v mohorskem slovenskem dijaškem konviktu, v Celovcu. Na dunajski univerzi je opravil študije zlasti tudi iz cerkvene glasbe. V lepi meri se je že tudi uveljavil kot slovenski skladatelj.

Starosta sloven. učiteljev na Koroškem 75-letnik

Dne 12. febr. t. l. je obhajal France Aichholzer, šol. ravnatelj v pok., zdrav in čil 75-letnik sloven. koroške zgodovine, poseben še šolske je tesno povezanih z delom in življenjem jubilaranta. Bil je deležen časti in odlikovanj; še več pa ponižanj in preganjanja. V plebiscitni dobi je bil šol. nadzornik za borovaljski okraj. Nato dolgo brez kruha in preganjan. Končno je dobil službo med samimi Nemci v severnem delu dežele. 1939. je bil odpeljan v Buchenwald v taborišče. Konec 2. vojske je postal upravitelj na šoli v Ločah v svojem domačem kraju, pa tudi tu suspendiran, v preiskavi itd.

L. 1945 je sodeloval pri organizaciji dvojezičnega šolstva.

In kakor je bil l. 1921. med ustanovitlji "Koroškega Slovenca," tako je bil v zadnjih letih med prvimi sodelavci pri sedanjem "Mladem rodu."

Zasluznemu rojaku zvestemu slovenskemu borcu za pravice svojega naroda tudi ameriški rojaki k njegovemu visokemu jubileju čestitamo in mu voščimo še mnogo mnogo zdravih in srečnih let!

Jovanka ga je polomila

Ob priložnosti Titovega obiska v Grčiji je bil ves sprejem prenašan po evropski televiziji. Titova žena Jovanka privzdignila rokam, da je bila vidna njena debela zlata zapetnica in jo s ponosom ogledovala. Grška kraljica Friderika je to zapazila in vrgla na Jovanko prezirljiv pogled. Tito je videl, da nekaj ni v redu, se nagnil s svojega mesta in videl Jovanko, ki je kazala zapetnico na levo in desno kot nekako čudo. Namignil ji je z nejevoljnim pogledom, naj s tem preneha.

Ves kratek dogodek je vzbudil v evropskem časopisu dosti posmeha in pripomb.

PO ŠIRNEM SVETU

Velika zavarovalna družba Eagle Star je bila uvedla poseben oddelek, ki se je bavil z zavarovanjem proti škodi, povzročeni po dežju. Zavarovalnina je bila zelo visoka, a posel se kljub temu ni obnesel. Odškodnino je zahtevalo premnogo izletnikov, katere je zalotil hud dež, zadnjič je družba morala izplačati oko \$12.000 športnemu društvu, ker je bilo prisiljeno odpovedati kricketno tekmo zaradi slabega vremena. "Oddelek proti dežju" so ukinili.

Nekateri lovci so prišli na misel, da so posnemali glasove raznih ptic v magnetofon. Ko so hodili na lov, so spustili v delo zvočnike, pri čemer so se od vseh strani začele zbirati ptice, ki jih je bilo seve lahko postreliti.

Ker je nastala nevarnost, da bi nekatere vrste ptic izumrle, je lovsko združenje strogo prepovedalo uporabo magnetofona.

Na poti, ki vodi iz Raške do Kosovske Mitrovice, je postavljen kaj nenavaden spomenik. Na mestu, kjer je tovorni avtomobil zdrvel v prepad in se razbil v strugi reke Ibar, so potegnili na cesto ostanke, iz katerih so naredili spomenik, ki naj bo v svarilo mimoidočim in obenem govori dan in noč o ponešenem nevarnem vozaču.

Na zahodni polobli tekom zadnjega tedna ni bilo nobenih svetovnih novic, čeprav s tem ni rečeno, da bi vladala povsod blagostanje in zadovoljstvo. Ta dva sta posebno v državah Latinske Amerike zelo redko in drago blago.

Hranite denar za deževne dneve — kupujte U. S. Savings bonde!

Sputniška naselja okoli sovjetske prestolnice

Moskva, prestolnica Sovjetske zveze, je v zadnjih letih narasla v velikansko mesto. Prebivalstvo se stiska in premalo velika stanovanja, kakor ve in zna. Družina, ki ima lastno sobo in kuhinjo, je lahko že prav zadovoljna. Stanovanja s pet in šest sobami, ki so v navadi po naših mestih, so v Moskvi samo za najvišji vladajoči razred, ki ima poleg tega še svoja posebna podožliska bivališča "daše."

Hruščev se je odločil sedaj zgraditi okoli Moskve venec manjših mest s po okoli 65.000 prebivalci z vsemi potrebnimi sredstvi in napravami, vletovninami, parki in industrijo. Sputniki, tako nova naselja imenujejo, bodo oddaljeni od Moskve 30 milj in bodo z njo zvezani s posebnimi cestami, po katerih bodo avtobusi vzdrževali redno zvezo. Za prvi sputnik so pretekli teden zasadili prvo lopato.

NALI OGLASI!

Pohištvo naprodaj

Pohištvo za stanovanjsko sobo, jedilnico in kuhinjo je na prodaj na 1101 Norwood Road. Vprašajte po 4:30 pop. v čevljarski popravilnici. —(72)

Iščejo stanovanje

Starejši zakonski par išče 4 ali 5 sob s plinsko gorkoto. Nič otrok. Kličite po 5. uri HE 1-1927. (69)

Sobe se odda

Tri neopremljene sobe s kopalnico se odda odraslim na 1068 E. 68 St. Kličite EN 1-6106. —(73,10apr)

Colonial naprodaj

6 sob, sončna soba, razvedrila soba, južno-vzhodna okolica, kamenita dvojna garaža, "overhead" vrata. Kličite MI 1-5523 ali SK 1-5717. (73)

Hiša v najem

5-sobna opremljena hiša se odda v najem v bližini E. 93 St., in Reno Ave. Kličite BR 1-6204. (73)

Sobe se odda

6 sob se odda, 3 spalnice, furez na plin, avtomatice grelec za vodo, odraslim. EX 1-2497. (8.10.apr.)

V najem

Odda se 5 sob zgoraj, samo dvojici. V bližini Hayden in St. Clair Ave. Kličite MU 1-1803. (71)

Petsobno stanovanje oddajo. Petsobno stanovanje v fari sv. Vida oddajo. Kličite EX 1-4174 po peti popoldne. —(sr. in pet.)

Naznanilo

Odvetnik Wm. J. Kennick naznanja, da je odprl svoj urad za

INCOME TAX SERVICE na 933 E. 185 St., na vogalu Neff Rd. Uradne ure od 9 zj. do 8. zvečer.

Odvetnik Kennick ima tudi zveze, da lahko iztirja denar v Sloveniji, če vam je kdo dolžan.

Kennick se vam toplo priporoča. (3,8.apr)

POPRAVLJAMO

FENDERJE IN OGRODJE

SUPERIOR BODY & PAINT CO.

6605 St. Clair Ave.

EN 1-1633

Mrs. L. C. stara 72 let, iz E. 156 St., Cleveland, Ohio, piše: "Počila sem se trudna, nesrečna, izčrpana in zelo slaba. Neki prijatelj mi je povedal, kako so mu 'LOVIAN CAPSULES' pomagale, in začela sem jih jemati tudi jaz. In res so napravile iz mene novega človeka. Sedaj opravljam vsa hišna dela, kuham, pečem in vse drugo, kot nekaj pred 50 leti. Počutil sem srečno."

LOVIAN CAPSULES

MANDEL DRUG CO.

15702 Waterloo Rd., Cleveland 10, O.

Razpošiljamo vsepovsod! 25 za \$1.95, 50 za \$3.69, 100 za \$6.49



KAM SO NAMENJENE? — Ameriški vojaki v Gelnhausenu na Nemškem čakajo na obed. Na prvi pogled bi kdo mislil, da se hočejo tudi goske priključiti čakajočim, v resnici pa hite le za svojim gospodarjem, naradnikom Thomasom Viskerjem (v ospredju), ki ima v oskrbi kuhinjo. Goske bodo prišle za praznike — na mizo.

